

Когуч Мар'яна Василівна,
викладач німецької мови,
Відокремлений структурний підрозділ
«Мукачівський фаховий коледж НУБіП України»,
м. Мукачево

РОЛЬ ВИХОВНОЇ РОБОТИ КУРАТОРА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ В ПЕРІОД АДАПТАЦІЇ

Значна роль у особистісному розвитку майбутнього професіонала належить куратору академічної групи. Саме від організаторських та особистісно–професійних якостей куратора залежить вектор професійного та особистісного становлення майбутніх спеціалістів.

Кураторство – одна з форм роботи зі студентами і, як будь-яка діяльність, безпосередньо залежить від того враження, яке створюється і підтримується у студентів про куратора. Куратор академічної групи бере чи не найбільшу участь у вихованні студентської молоді. Саме він найчастіше з-поміж інших викладачів вступає у взаємини з однією й тією ж групою студентів протягом тривалого періоду, а також створює певну виховну систему академічної групи. Виховна робота куратора здійснюється з метою засвоєння студентами сукупної системи не тільки національних та громадянських цінностей, загальнолюдських та особистісних, а також для формування моральних якостей та духовності особистості майбутнього спеціаліста. Таким чином, у своїй діяльності наставник академічної групи здійснює також і виховну функцію.

Куратор групи – це особлива фігура у системі навчально-виховної роботи. Від його вмінь, життєвої позиції, добросовісності залежить успіх роботи. Тому кураторів групи призначає керівник навчального закладу з найбільш підготовлених, досвідчених викладачів, які майстерно володіють засобами впливу на студентів. Отже, нині стає все очевиднішим, що куратор – це не другорядна роль. Куратор є живим носієм культури в найменш формальних ситуаціях безпосереднього спілкування викладачів зі студентами. В основі кураторської діяльності лежать викладацькі навички і соціальний досвід наставника, і вони вирішальним чином визначають успіх його виховного впливу [1, с. 107].

Результатом діяльності куратора є набуття молодою людиною соціального досвіду поведінки, формування національної самосвідомості, ціннісних орієнтацій і розвиток індивідуальних якостей особистості. Куратор у вищому навчальному закладі – це викладач-вихователь, який не тільки спостерігає за навчанням студентів, але й активно залучає їх до освітньо-виховного процесу, використовуючи систему взаємин, засновану на співробітництві й партнерстві. Одне з головних завдань куратора –

допомогти студентам перших курсів швидко адаптуватися до студентського життя, навчитися орієнтуватися у своїх правах і обов'язках, ознайомитися з організацією навчального й позанавчального процесу, згуртувати колектив і створити сприятливий мікроклімат у групі. Куратор поєднує в собі кілька соціальних ролей, він – організатор, соціолог, тренер, гід, режисер. Куратор знайомить першокурсників з місцем їхнього навчання, проживання, з містом, знайомить із традиціями навчального закладу в цілому. У його задачі входить діагностування й виявлення тих або інших труднощів студентської адаптації, він надає допомогу групі в період підготовки до заходів, як організатор і постановник, створює умови для формування здорового мікроклімату в колективі [2, с. 67].

Отже, діяльність куратора академічної групи студентів спрямована на сприяння повноцінній життєдіяльності студентського колективу та створення здорового морально-психологічного клімату в ньому, формування високої культури, моральної вихованості та професійних якостей сучасного спеціаліста, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей.

Від того, наскільки куратор сам по собі є особистістю, від того, наскільки серйозно він відноситься до своєї роботи, певним чином залежать результати навчально-виховного процесу у ВНЗ [3, с. 184].

Діяльність куратора на першому курсі (адаптаційний період). Це етап формування пристосувальних механізмів у студентів-першокурсників, активізації психічних процесів як відповідної реакції організму на нові умови, створення умов для сприйняття студентом нової соціальної ролі. Куратор насамперед вивчає схильності, здібності, інтереси та нахили студентів, щоб педагогічно доцільно залучати їх до активної навчально-виховної, громадської, трудової та фахової діяльності, формує первинний колектив академічної групи, виробляє у студентів навички самостійного розв'язання різних проблем.

Привчені до щоденної опіки і контролю у школі, деякі першокурсники не звикли і не вміють приймати елементарні рішення. У них недостатньо сформовані навички самоосвіти і самовиховання. Багато першокурсників відчують великі труднощі, пов'язані з відсутністю навичок самостійної навчальної діяльності, вони не вміють правильно конспектувати лекції, самостійно працювати з підручниками, знаходити і здобувати додаткові знання з першоджерел, аналізувати інформацію великого обсягу, чітко і ясно викладати свої думки.

Змінюється роль наставника: на зміну класному керівнику приходить куратор, покликаний лише курирувати студента в разі необхідності [4, с.7].

Форми і методи виховного впливу куратор обирає на власний розсуд, які вважає найефективнішими. Найпоширенішими є відверті бесіди зі студентами на різноманітну тематику, метою яких є зближення студентів.

Ефективним виховним заходом на цьому етапі є зустріч з батьками. Вона дає поштовх студентам до активної, відповідальної праці, є своєрідним

звітом про вміння організувати себе, свій побут, відпочинок, навчання, вміння планувати свій час, сформованість умінь та навичок навчальної праці.

Досвід свідчить, що тільки дружнє ставлення до студентів сприяє формуванню хороших стосунків з ними. Водночас куратор повинен бути вимогливим, особливо щодо успішності. Від того, наскільки ефективно працює куратор протягом кількох перших місяців навчання, залежить успішність студентів у майбутньому.

Оскільки адаптація першокурсника у коледжі – перше, найважливіше завдання куратора, то йому необхідно дізнатися про своїх студентів як можна більше. Спочатку заочно, потім під час проведення кураторських годин, зустрічей і бесід створити у групі атмосферу товариства і взаємодопомоги, виявити і підібрати організаційний та творчий актив групи, ознайомитися з умовами проживання студентів (особливо в гуртожитках).

Отже, роль куратора полягає в створенні таких умов, які б допомогли студентам знайти себе і своє місце в студентському колективі і в соціальному житті. Куратор є організатором діяльності студентів і координатором виховних дій. У своїй виховній роботі куратор реалізує педагогічні принципи гуманізації, соціальної обумовленості навчання і виховання, індивідуалізації, соціального гартування, створення виховуючого середовища. Головне в діяльності куратора – сприяння саморозвитку особистості, реалізації її творчого потенціалу, забезпечення активного соціального захисту студента, створення необхідних і достатніх умов для активізації зусиль студентів для вирішення навчальних і життєвих проблем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буяльська Т. Теоретичні та практичні аспекти роботи кураторів з адаптації студентів першого курсу в умовах вищого навчального закладу /Т. Буяльська, М. Прищак // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2008. - №5. – С. 105 - 112
2. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академічної групи / Методичні рекомендації / Під редакцією Н. К. Желябіної. – Запоріжжя: ЗДІА, 2007. – С. 67-68.
3. Гетьман И. А. Роль куратора в развитии корпоративной культуры ДГМА (по результатам исследований) / И.А. Гетьман, С. Г. Карнаух, Т. В. Кудерская. Корпоративна культура організацій XXI століття: Збірник наук. праць // Краматорськ, 2007. – С. 183-190.
4. Лагарев В. Содержание процесса адаптации первокурсников к условиям обучения в вузе / В. Лагарев //Тез. докл. науч. – метод. конф. – Брянск, 1990. – С. 7-8
5. Pakhomova T.O., Komova O.S., Belia V.V., Yivzhenko Y.V., Demidko E.V. Transformation of the pedagogical process in higher education during the quarantine. *Linguistics and Culture Review*, 5 (S2), 2021. P.215-230